

Kliimapoliitika põhialuste põllumajanduse töögrupi 2. kohtumine

Kuupäev:21.04.15

Osalejad:

Ahto Oja – Eesti Biogaasi Assotsiatsioon, Aleksei Lotman – Eestimaa Looduse Fond, Andres Veide - ETK, Birgit Aru - Keskkonnaministeerium, Elo Mandel - Keskkonnaagentuur, Kadri Allik - Põllumajandusuuringute Keskus, Kadri Konsap - Keskkonnaagentuur, Kaie Kriiska - Keskkonnaagentuur, Karin Kauer - Eesti Maaülikool, Martin Kukk - Põllumajandusministeerium, Martti Mandel - Põllumajandusministeerium, Mati Koppel - Eesti Taimekasvatuse Instituut, Mati Tõnismäe - Põllumajandusministeerium, Merilyn Möls - Eesti Keskkonnauuringute Keskus, Märt Nõges - Põllumajandusuuringute Keskus, Roomet Sõrmus - EPKK, Tenno Laanemets - Eesti Looduskaitse Selts

I. Ettekanne „Maakasutuse muutuse arvestus“ Kadri Konsap, Keskkonnaagentuur

Ülevaade trendidest maakasutuses ja tulenevatest muudatustest KHG emissioonides.

Arutelu

A. Veide: Kuidas trend on?

K.Konsap: Põllu- ja rohumaaade puhul suurt sekkumist tarvis ei ole. Pigem on probleeme metsamaaga, mis hetkel liiguvad emissiooni poole peale.

A. Veide: Põllumaaga ei ole üldse probleeme?

K. Konsap: Ma saan aru, et põllumaaga seoses suuri muutusi ette näha ei ole. 2005. aasta on baastase, aastaks 2020 võime seda suurendada 11%.

B. Aru: Meil on võimalus kasvatada aastaks 2020 11% võrreldes 2005. Läbirääkimised 2030. aastaks on käimas – seal nähakse ette, et heitkoguseid peab hakkama oluliselt vähendama. Mõnes sektoris peab kasvu piirama, mõnes saab koguseid vähendada.

II. Ettekanne „KPP Põllumajanduse suunised“ Martti Mandel, Põllumajandusministeerium

M.Mandel: Tänane eesmärk on jõuda valdkondadest suunisteni. Lähtuvalt eelmisel kohtumisel kokkulepitud valdkondlikele alateemadele olen kokku pannud esialgsed suuniste ettepanekud, millele ootan töögrupi kommentaare.

Esimene valdkond: Maakasutus

Arutelu mahepõllumajanduse kui termini kaasamisest poliitikasuunistesse.

R.Sõrmus: EPK ja EPKK seisukoht on, et mahepinna kasvatamine ei tohiks olla eraldiseisvaks eesmärgiks. Kasv peab sisaldama sisu. Peab säilima toidu tootmine ning seda keskkonnasõbralikult. Enam tuleb keskenduda sisulistele eesmärkidele.

A. Veide: Võtmesõna on jätkusuutlikus. Mahepõllumajandus on nišš, ei oma laiemat kandepinda.

A. Lotman: See ei ole ainult soovmõtlemine. Mahepõllumajandus on ka näiteks lämmastikuringele väga hea. Ka keskkonnasõbralikul majandamisel on mõju, kuid väiksem kui mahedal. Samuti on mõju künnivabal tootmisel, kui seda õigesti teha.

R.Sõrmus: Iga mahe ei ole keskkonnasõbralik, kui hoida mulda liiga intensiivselt puhtana.

A.Lotman: Selge, kuid üldiselt on tegemist siiski keskkonnasõbraliku majandamisega.

R.Sõrmus: Kuidas seda nii ellu viia, et mahetalunikud ka sisuliselt oleksid keskkonnasõbralikud? Selle dokumendi alusel hakatakse kokku panema järgmist MAK'i, sellistest juhistest tuleks loobuda.

Arutelu mulla süsinikuvarudest ja minimeeritud harimisest.

K. Kauer: Keskkonnasõbralikus sõltub mullaliigist. Kuidas mullafaktorit siia sisse kirjutada?

M.Mandel: Poliitikasuunised on üldised, kuid probleemistikku saab detailsemalt kirjeldada lisanduvast kirjelduses.

R.Sõrmus: Minimeeritud harimise võiks terminina maha võtta.

K.Kauer: Nõus.

A.Lotman: Lisaks suunistele tulemuse, mida me tahame. Süsinikuvaru ei vähene – säilitame, võimalusel kasvatame. Seda ei tehta ka oluliselt suurema fossiilkütuste kasutamise arvel. Mulla elurikkus peab olema säilitatud.

K.Kauer: Süsinikuvaru on vaid üks tegur. Lisaks on füüsilised näitajad olulised. Tihenened muldadelt ei saa ka toiduga kindlustatust tagada.

A.Lotman: Äkki siis mullaviljakus, aga lisada eelkõige süsinikuvaru?

K.Allik: Turbaalad asendada turvasmuldadega.

R.Sõrmus: Püsirohumaade ja poollooduslike alade vähenemine peaks ka ehk maakasutuse all sees olema.

M.Mandel: eraldi suunisena?

A. Lotman: Nõus.

M.Tõnismäe: Nõus.

Poliitikasuunised, milles kokku lepiti:

- **Maakasutus soodustab süsiniku sidumist ja muldades säilitamist läbi püsirohumaade säilitamise ja pool-looduslike koosluste hooldamise ja taastamise, väikemärgalade ja puhervööndite loomise, turvasmuldade säästvama kasutuse ning veetaseme reguleeritud tõstmise.**
- **Keskkonna- ja kliimasõbralike viljelusviiside ja tavade osakaalu suurendamine, mis võimaldab säilitada ja võimalusel suurendada mulla viljakust, eelkõige süsinikuvaru, ning säilitada mulla elurikkust.**

- **Väärtusliku põllumajandusliku maa põllumajanduslikust kasutusest väljalangemise vältimine. Põllumajandusliku maa tootmispotentsiaali ja pindala säilitamine.**

Teine valdkond: Väetamine ja toitainete ringlus

Arutelu:

M. Mandel: Mulle tundub, et tegemist on kahe teemaga, täppisväetus ja siis orgaanilise ressursi kasutamine.

A. Lotman: Nõus. Siin on kaks eraldi teemat - kuidas kasutatakse väetisi, kuidas kasutame olemasolevat ressursi?

K.Kauer: Mina lisaks ka komposti.

A. Oja: Teha vahe sisse bioväetisele ja mullaparandajale?

A. Lotman: Suunises on kaks ideed. Ei raiska toitaineid ja kasvatame (säilitame) süsiniku sisaldust. Teeme kaks eraldi suunist.

A. Veide: Nõus.

M. Nõges: Bioväetise asemel paneks orgaanilised väetised.

A. Veide: Nõus.

A. Veide: Peaks väetiste ja mullaparandajate vahel vahet tegema.

M. Mandel: Teeme siis eraldi.

A. Lotman: Lisame veel „tõhusus“ esimesele suunisele ja „süsinikuvaru säilitamine“ teisele suunisele.

Poliitikasuunised, milles kokku lepiti:

- **Taimetoitainete kasutamise tõhusus on paranenud (sh täppisväetamise teel).**
- **Mullale antakse süsinikuvaru säilitamiseks piisavalt orgaanilist väetist ja biosütt.**

Kolmas valdkond: Bioenergia ja biogaas

Arutelu:

A. Oja: Kokkuvõtvalt hea. Seletuskirjas saab siis täpsustada.

Poliitikasuunis, milles kokku lepiti:

- **Bioenergia, sealhulgas biogaasi tootmine oluliselt kasvab, kasutades sisendina eelistatavalt rohtset biomassi ja sõnnikut. Edendatakse bioenergia ühistuid.**

Neljas valdkond: Tootmine ja tehnoloogia

Arutelu:

M. Mandel: Kaks peamist valdkonda - efektiivsus ja sõnnikukäitlus. Kas valdkonnad peaksid olema käsitletud eraldi või piisab ühest suunisest?

A. Lotman: Esimese lause muudaks ära. Muutma peaks kasvuhoonegaaside heite ja toodangukoguse suhet peaks muutma.

A. Veide: Toodanguühiku kohta peaks heiteid vähendama.

A. Lotman: Teine lause peaks olema seletuskirjas.

M. Mandel: Võtan maha.

M. Mandel: Kas esimene punkt on korras?

R. Sõrmus: Jääb tühjaks. Poliitikutele, kes seda suunist loevad, peaks ütleva, et mis ta tegema peab.

M. Mandel: See tuleb seletuskirjas.

R. Sõrmus: Ta ei loe seda.

A. Veide: Hoidlate katmise peaks teisest punktist ära võtma.

A. Lotman: See on niikuinii nõuetes sees. Sõnnikukäitlus on meil esimese punktiga juba ära öeldud.

M. Mandel: Siis võtame selle punkti maha.

Poliitikasuunis, milles kokku lepiti:

- **Tootlikkuse ja efektiivsuse suurendamine põllumajandussektoris, eesmärgiga vähendada kasvuhoonegaaside heidet toodangu ühiku kohta.**

Teadus ja arendustegevus

Arutelu:

A. Veide: Fookusvaldkond on halb sõna. Selle peab ära muutma.

M. Mandel: Muudame ära. Paneme siis „oluline valdkond?“

M. Tõnismäe: Nõus.

M. Nõges: Teavitus ja nõustamine peaks olema eraldi punkt.

A. Veide: Peab lisama ka „hariduse.“

M. Koppel: Kas peaks täpsustama seda, et teadus lähtub tootmiseprobleemidest?

A. Veide: Kas „säästlik“ on piisav?

M. Koppel: „Kestlik“ on parem.

A. Veide: Nõus.

A. Oja: Põllumajandustootmine on liiga üldine.

M. Mandel: Lihtsalt „põllumajandus?“

A. Oja: Nõus.

Poliitikasuunis, milles kokku lepiti:

- **Kestlik põllumajandus on põllumajandusteaduse oluline valdkond. Hariduse, teavituse ja nõustamise kaudu on teadustöö ja põllumajandustootmine tihedalt seotud.**

OTSUSTATI:

Pandi paika poliitikasuunised vastavalt eelneval kohtumisel kokku lepitud valdkondadele ja nende alateemadele. Töörühma juht saadab töörühma liikmetele poliitikasuunised, milles kokku lepiti. Järgmisel kohtumisel arutatakse suuniste kirjeldusi.

Martti Mandel

Juhataja

Martin Kukk

Protokollija